

Huvudman

Wetterbygdens Gymnasium AB, orgnr. 5567507420
info@vettergymnasiet.se

Ärendet

Riktad tillsyn av gymnasieskolan Vettergymnasiet i Jönköpings kommun.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån en uppgift om eventuella missförhållanden som inkommit till myndigheten den 15 mars 2022 inlett en riktad tillsyn av Vettergymnasiet i Jönköpings kommun. Uppgiften gör bland annat gällande att elever vid skolenheten skrivs över från nationellt program eller introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion till introduktionsprogrammet individuellt alternativ trots att vissa av eleverna är behöriga till nationellt program.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vettergymnasiet följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, rätten till studiehandledning på modersmålet, rätten att gå om en kurs, introduktionsprogram samt grundläggande förutsättningar för skolenheten. Skolinspektionen har huvudsakligen inriktat denna tillsyn mot att kontrollera hur arbetet med ovan nämnda områden bedrivs för elever som studerar vid något av de introduktionsprogram som skolenheten erbjuder. Skolinspektionen har också kontrollerat om verksamheten vid skolenheten följer gällande bestämmelser avseende byte från nationellt program eller introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion till introduktionsprogrammet individuellt alternativ.

Skolinspektionen har inledningsvis inhämtat ett skriftligt yttrande från Wetterbygdens Gymnasium AB. Huvudmannen har sedan på Skolinspektionens begäran kompletterat inskickat yttrande. Skolinspektionen meddelade den 19 oktober 2022 huvudmannen att en riktad tillsyn med tillhörande skolenhetsbesök skulle genomföras. Skolenhetsbesöket genomfördes den 8 och 9 november 2022 då intervjuer

med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn har genomförts. Som en del av den riktade tillsynen har även viss dokumentation granskats, bl.a. individuella studieplaner för elever som studerar vid ett introduktionsprogram, dokument kopplade till särskilt stöd samt dokument kopplade till elever som skrivits in på introduktionsprogrammet individuellt alternativ. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet och har i samband med detta även skickat in kompletterande handlingar för att visa hur man vid skolenheten, sedan Skolinspektionens besök, dokumenterar arbetet med särskilt stöd.

Motivering av beslutet

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Elever uppger i intervju att det känns som om alla elever vid Vettergymnasiet har extra anpassningar och att de får den hjälp de behöver. De säger att lärarna uppmärksammar när de behöver hjälp och att de även får extra hjälp när de ber om det. Elever säger att de till exempel kan få en text uppläst, begrepp förklarade eller få stöd i att hitta lösningar på matematiska problem på olika sätt tillsammans med läraren. Elever berättar att de även får hjälp under de schemalagda passen som kallas resurstid. Samtliga lärare är närvarande vid dessa pass och är väl insatta i elevernas behov av hjälp. Elever säger att de under resurstid får hjälp individuellt eller i liten grupp.

Lärare uppger att extra anpassningar av typen att skriva i punktform på tavlan, tydliga instruktioner på olika sätt, användning av inläsningstjänst eller att erbjuda muntliga prov är exempel på extra anpassningar som riktar sig till samtliga elever och är en del av undervisningen vid skolenheten. De ger också exempel på extra anpassningar som riktar sig till specifika elever utifrån de behov som identifierats – till exempel att ringa till elever för att se till att de kommer till skolan, utskrift i större text av powerpoint-material eller möjligheten att ta korta pauser under lektionstid. Lärarna säger att de kommer fram till vilket stöd eleverna behöver genom samtal med elever och vårdnadshavare. De extra anpassningar som eleverna får utvärderas löpande både med elever och vårdnadshavare och i dialog med elevhälsans representanter. Lärarna säger också att de i kontakt med rektorn kontinuerligt följer upp de extra anpassningarna och att detta även ingår i mentorernas uppdrag.

Elevhälsans representanter uppger att de involveras i elevernas behov av extra anpassningar genom att förmedla information till lärarna utifrån sådant som framkommer i elevsamtal samt genom att stötta lärarna i handledningssamtal och genom att ge förslag på olika extra anpassningar utifrån en diskussion kring vad respektive elevs svårigheter kan bero på.

Rektorn uppger i intervju att den bild som elever, lärare och elevhälsans representanter ger stämmer överens med den bild han har över hur man vid skolenheten arbetar med extra anpassningar.

Anmälan till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd

Rektorn uppger i intervju att han får information när elever, trots extra anpassningar, riskerar att inte nå målen för utbildningen. Lärare säger att de meddelar rektorn och elevens mentor direkt om det är tydligt att en elev riskerar att inte nå minst betyget E trots extra anpassningar. Lärare uppger även att de uppmärksammar elever vid mitterminskonferenser.

Starta utredning om en elevs behov av särskilt stöd

Lärare, elevhälsans representanter och rektorn ger samstämmiga uppgifter om att rektorn startar en utredning av en elevs behov av särskilt stöd när personal signalerat till rektorn att det finns risk för att målen för utbildningen inte kommer att nås trots de extra anpassningar som gjorts. Även elever med hög frånvaro utreds. Rektorn uppger att han inom en vecka från det att signal kommit ser till att en pedagogisk och social kartläggning görs och att detta är en del av den utredning som ska ligga till grund för beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. Rektorn tillägger att han alltid involverar elevhälsan i utredningar om behovet av särskilt stöd. Som en del i utredningen säger rektorn att varje lärare uppmanas att skriva vilka extra anpassningar som redan gjorts i respektive ämne och hur dessa anpassningar har fungerat.

Lärare uppger att de tillsammans med elevens samtliga lärare, elevens mentor, elevhälsans representanter och rektorn, som är en del av elevhälsan, gör en pedagogisk och social kartläggning. Samtliga lärare som undervisar eleven skriver en sammanfattning över hur eleven presterar i respektive kurs. Av den sammanfattningen framgår vad som fungerar bra och vilka hinder som finns. Mentorn har samtal med eleven och elevens vårdnadshavare. Lärare säger att elevhälsoteamets representanter sedan gör en analys av kartläggningen och att det i varje kartläggning även ingår att utreda både elevens psykiska och fysiska hälsa. Lärarna säger att man vid skolan arbetar aktivt med såväl elevens mående som med de pedagogiska delarna.

Elevhälsans representanter uppger i intervju att de jobbar tillsammans med övrig personal vid skolenheten. De säger att när de får uppgifter om att de extra anpassningar som eleven får inte är tillräckliga för att eleven ska nå målen för utbildningen, så är eleven sedan tidigare känd av elevhälsan och dess representanter är redan involverade i arbetet med eleven. De uppger att de även utreder andra svårigheter än de pedagogiska för att komma fram till vilket stöd eleven behöver.

Åtgärdsprogram

Lärare och elevhälsans representanter uppger att rektorn efter varje utredning om behovet av särskilt stöd fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram. De tillägger att det är väldigt ovanligt att rektorn fattar beslut om

att inte utarbeta ett åtgärdsprogram och att åtgärdsprogram alltid tas fram i dialog med elev och vårdnadshavare. De säger också att information om rätten att överklaga beslutet finns på beslutsblanketten, att denna information även ges muntligt och att samma rutiner följs i de fall ett åtgärdsprogram revideras efter utvärdering. Elevhälsans representanter säger att rektorn alltid fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram i samråd med dem.

Även rektorn uppger att det är han som fattar beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram och tillägger att elev och vårdnadshavare alltid involveras. Rektorn visar under intervjun med Skolinspektionen upp den blankett som används för beslut om att upprätta alternativt inte upprätta åtgärdsprogram. Blanketten innehåller bland annat en överklagandehänvisning. Rektorn tillägger att information om elevens och vårdnadshavarens rätt att överklaga även ges muntligt och att tolk alltid används i de fall detta behövs.

Uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram

Rektor uppger i intervju att det är mentorn som är ansvarig för att beslutade åtgärder följs upp och att uppföljningar sker kontinuerligt. Skolinspektionen påtalar under intervju med rektorn att information om tid för uppföljning samt ansvarig för denna saknas i den blankett som man vid skolenheten använder sig av. Rektorn uppger att blanketten kommer att ändras så att även information om ansvarig för uppföljning och tidpunkt för sådan framgår.

Även lärare uppger att framskrivna åtgärder följs upp fortlöpande för samtliga elever. Elevens mentor är den person som har bäst insikt i hur insatta åtgärder fungerar och som kontinuerligt för samtal med eleven, men det är elevhälsans representanter som ansvarar för uppföljningen i dialog med eleven. Elevhälsans representanter uppger att de vid sina möten varje vecka följer upp de elever som har ett åtgärdsprogram. De säger att de har ett nära samarbete med elevens mentor för att få en bild över hur det går för eleven.

Rektorn uppger att insatta stödåtgärder utvärderas och att det digitala system som skolenheten använder möjliggör för samtliga lärare att följa elevens progression i respektive ämne. Elevhälsans representanter och lärare uppger också att utvärdering sker. Lärare säger att utvärdering av insatta åtgärder genomförs på olika sätt beroende på vilken typ av stödåtgärd som satts in och att det även vid utvärdering är mentorn som i första hand arbetar med detta, även om det är elevhälsoteamet som formellt ansvarar även för utvärderingen. Elevhälsans representanter uppger också att elev och vårdnadshavare involveras i utvärdering av insatta åtgärder.

I samband med att huvudmannen inkommer med svar till Skolinspektionen på kommunicerat protokoll från de intervjuer som genomfördes vid skolbesöket bifogas nytt dokument som visar att rektorn gjort de ändringar i blanketten för upprättande av särskilt stöd på det sätt som uppgavs i rektorsintervjun. Fält för att ange ansvarig för uppföljning och tid för uppföljning finns på denna blankett. Dock uppger huvudmannen att denna blankett inte längre används eftersom man vid sko-

lenheten har beslutat att fortsättningsvis använda Skolverkets framtagna blanketter vid utredningar av och beslut om särskilt stöd. Även dessa dokument bifogas i kommunicerat svar.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen (2010:800) framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår bland annat att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 3 kap. 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut i fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 § och beslut om särskilt stöd i en särskild undervisningsgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 § eller anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I 29 kap. 10 och 11 §§ skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens (2017:900) bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän. Det gäller bl.a. krav på partsinsyn, utredning, kommunikation, dokumentation och motivering av beslut. De beslut som kan överklagas

enligt skollagens 28 kap. omfattas av förvaltningslagens bestämmelser om överklagande.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom områdena extra anpassningar och särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

Rätten till studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Rektorn och lärare uppger i sina respektive intervjuer att det vid tiden för Skolinspektionens besök inte finns någon elev vid skolenheten som är i behov av studiehandledning på modersmålet. Även lärare och elever säger att det inte finns elever som är i behov av studiehandledning vid Vettergymnasiet. Rektorn säger att information om elevers behov av studiehandledning lämnas av de grundskolor som eleverna kommer ifrån. När eleverna börjar vid Vettergymnasiet säkerställer man att den information som lämnats stämmer så att de elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet också får det. Tidigare har behov av studiehandledning identifierats, och då har tjänsten köpts in.

Rättslig reglering

Av 9 kap. 9 § gymnasieförordningen (2010:2039) framgår bland annat att en elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området studiehandledning på modersmålet. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rätten att gå om en kurs

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger i intervju att de har fått information om att de har rätt att gå om en kurs som de inte har fått ett godkänt betyg i. Rektorn, lärare och representanter för elevhälsan säger att elever får läsa om kurser. Rektorn uppger att personalen kontinuerligt för samtal med eleverna om deras studiesituation utifrån ett dokument som av skolenheten rubriceras som studieplan¹. Lärare uppger att eleverna informeras om rätten att gå om en kurs vid till exempel utvecklingssamtal eller i

¹ Dokumentet som man vid skolenheten rubricerar som studieplan är en förenklad version av den individuella studieplanen. Elevernas individuella studieplaner finns åtkomliga för respektive elev i skolenhetens digitala system.

samband med samtal utifrån den individuella studieplanen då målen för utbildningen diskuteras med respektive elev. Rektorn uppger att det är mentorn som har den övergripande bilden av hur elevernas studier går och i första hand informerar eleverna om rätten att gå om en kurs, men rektorn tillägger att det alltid är han som fattar beslut om detta.

Rättslig reglering

Av 9 kap. 1 § första stycket gymnasieförordningen framgår bland annat att om en elev inte har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång.

Av 9 kap. 5 § gymnasieförordningen framgår bland annat att rektorn fattar beslut enligt 1, 2, 4 och 4 a §§ efter det att eleven och berörda lärare har fått yttra sig. Om eleven inte har fyllt 18 år ska även elevens vårdnadshavare yttra sig.

Av Lgy 11, del 1 "Skolans värdegrund och uppgifter", framgår bland annat att utbildningen ska utgå från vad som bedöms vara barnets bästa och att eleverna ska få kännedom om sina rättigheter. Elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området rätten att gå om en kurs. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid skolbesöket visar lärare och rektorn i sina respektive intervjuer upp de studieplaner som ligger i skolenhetens digitala system. Mallen för dessa studieplaner innehåller: vilken studieväg eleven går på, vilka kurser eleven valt, övriga kurser som ingår i elevens program, ifall eleven får ett utökat program och i så fall vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet, ifall eleven följer ett reducerat program och i så fall i vilken omfattning och om möjligt vilka kurser som har tagits bort, ifall eleven följer ett individuellt anpassat program och i så fall vilka kurser som har bytts ut, när det är aktuellt: vilka grundskoleämnen eleven läser. Även utrymme att fylla i obligatoriska uppgifter för elever som går på ett introduktionsprogram finns i den mall lärare och rektorn visar Skolinspektionens utredare: utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är positiva för elevens kunskapsutveckling som ska ingå i utbildningen och när det är aktuellt det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

Lärare uppger att det upprättas en studieplan för varje elev när de kommer till Vettergymnasiet. Av planen framgår såväl kortsiktiga mål som mål för elevens hela

skolgång. Innehållet i studieplanerna diskuteras vid utvecklingsamtalen som genomförs två gånger per år då också vårdnadshavare är med. Lärare tillägger att det i studieplanerna för elever på introduktionsprogrammen blir mer detaljer kring deras studiesituation och vad de har för plan och att de individuella studieplanerna revideras utifrån hur det går för eleverna. Representanter för elevhälsan uppger att det är elevernas mentorer som arbetar med de individuella studieplanerna. Elever uppger att de när de kom till Vettergymnasiet tillsammans med mentor och vårdnadshavare diskuterade hur studierna skulle läggas upp och vilka ämnen de skulle satsa på för att få behörighet till ett nationellt program. De berättar att de läser vissa ämnen på grundskolenivå parallellt med ämnen på gymnasienivå.

Rektorn uppger i intervju att de dokument som skickats in till Skolinspektionen inför tillsynen och som man vid skolenheten kallar för "studieplan" är ett förenklat arbetsdokument som används parallellt med det dokument som beskrivits ovan. De så kallade studieplanerna används av mentorerna i det löpande uppföljningsarbetet som genomförs i samråd med respektive elev. Rektor förklarar att all information om respektive elevs studier finns i skolenhetens digitala system och att lärare såväl som elever har tillgång till samt kan skriva ut utdrag från systemet. Rektorn förklarar att det vid utskrift är möjligt att välja vilka uppgifter man önskar ska framgå av utdraget. Rektorn visar även upp ifyllda individuella studieplaner för några av de elever som deltagit i Skolinspektionens intervjuer och som är inskrivna på ett introduktionsprogram.

Gymnasieintyg

Elever uppger att de har fått information om att de kommer att få ett gymnasieintyg i de fall deras utbildning inte leder till en gymnasieexamen.

Lärare uppger i intervju att det är rektorn som utfärdar gymnasieintyg och att de tydligt förklarar för eleverna vad skillnaden mellan gymnasieintyg och gymnasieexamen är samt att de klagör för eleverna vad den utbildning de går kommer att leda till. De säger att även vårdnadshavare får denna information samt att både elev och vårdnadshavare måste godkänna att en elevs utbildning är inriktad mot ett yrkesområde och inte en gymnasieexamen.

Även representanter för elevhälsan uppger att eleverna informeras om skillnaden mellan gymnasieintyg och gymnasieexamen. De säger att det alltid är deras ambition att hjälpa eleverna till en gymnasieexamen och stötta eleverna att ha den ambitionen.

Rektorn uppger att han utfärdar gymnasieintyg för samtliga elever som nått målen för sin utbildning på ett introduktionsprogram enligt den individuella studieplanen samt att han utfärdar en sammanställning av de delar eleven har fullföljt jämfört med målen i den individuella studieplanen för de elever som avbryter sina studier.

Mottagande av ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram

Vid tiden för Skolinspektionens besök finns det en elev vid skolenheten som skrivits över från nationellt program till introduktionsprogrammet individuellt alternativ.

Lärare uppger att den berörda eleven uppvisade stora sociala svårigheter när hen antogs till Vettergymnasiet. Även förhållanden utanför skolan påverkade elevens skolsituation. Eleven erbjöds inom ramen för det nationella programmet omfattande stödinsatser i form av bland annat läxhjälp, stödsamtal med kurator, samverkan mellan vårdnadshavare och skola och en handlingsplan för att hantera akut uppkomna situationer. Rektor uppger att eleven även erhöll distansundervisning som en stödåtgärd. Lärare uppger att stödinsatser prövades under ett års tid. Skolan övervägde reducerat program men bedömde att eftersom ett program endast kan reduceras motsvarande 10 procent skulle denna insats ha inneburit alltför liten hjälp i relation till elevens svårigheter. Eleven går idag kvar vid skolenheten, och utbildningen fungerar bättre. Det finns en plan på att eleven ska få ökad undervisning och läsa fler kurser längre fram. Lärare uppger vidare att många elever som söker till introduktionsprogrammet yrkesintroduktion egentligen redan från början har behov av att gå individuellt alternativ. Dessa elever har väldigt få grundskolepoäng med sig i grundskolebetyget och kan ha varit hemmasittare i många år, haft väldigt dåligt mående, förekommit i polisutredningar eller i andra ärenden där socialen och barn- och ungdomspsykiatri (BUP) varit inkopplade. Många elever har sökt gymnasiet på måfå utan stöd från vårdnadshavare eller studie- och yrkesvägledare, och när eleverna kommer till Vettergymnasiet framkommer det vid uppstartsamtal att eleverna behöver omfattande stöd, säger lärare.

Rektorn uppger att beslut om att flytta en elev från ett nationellt program eller ett av introduktionsprogrammen programinriktat val eller yrkesintroduktion till introduktionsprogrammet individuellt alternativ aldrig fattas utan att eleven ger ett skriftligt samtycke till det. Skolan strävar efter att ge eleverna rätt stöd och verkar för elevens bästa, säger rektorn. Programbyten beviljas för att förhindra avhopp från gymnasiet. Rektorn ger exempel på extra anpassningar och särskilt stöd som har prövats innan inskrivning på individuellt alternativ blir aktuellt: muntliga prov och instruktioner, enskilda redovisningar, enskild läsning, en-till-en-undervisning och distansundervisning. Eleven kan också beviljas ett reducerat program som en stödåtgärd, men trots färre undervisningstimmar kan ett reducerat program innebära att det blir för mycket skoltid för vissa elever att hantera. Eleverna får kuratorstöd och hjälp av skolsköterskan, och det finns också elever som har utretts av BUP och får hjälp därifrån.

Elevhälsans representanter uppger liksom rektorn att elever som skrivs över till individuellt alternativ innan dess har fått mycket stöd, till exempel anpassat schema och distansundervisning. De säger att programbyte alltid görs i samråd med elev och vårdnadshavare och aldrig mot elevens vilja.

Rättslig reglering

Av 17 kap. 7 § skollagen framgår att utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Av 17 kap. 11 § skollagen framgår att yrkesintroduktion och individuellt alternativ står öppna för ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram enligt 16 kap. 30 §. De står dock inte öppna för ungdomar som ska erbjudas språkintröduktion. Om huvudmannen för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till yrkesintroduktion eller individuellt alternativ.

Av 17 kap. 15 § första stycket skollagen framgår att en elev som har påbörjat ett introduktionsprogram har rätt att fullfölja utbildningen hos huvudmannen enligt den utbildningsplan som gällde när utbildningen inleddes och den individuella studieplanen, eller på ett annat introduktionsprogram enligt huvudmannens utbildningsplan och en ny individuell studieplan.

Av 17 kap. 15 § tredje stycket skollagen framgår att om en elev har medgett att den individuella studieplanen ändras, har eleven rätt att fullfölja utbildningen enligt den ändrade planen.

Av 1 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att en elevs individuella studieplan ska innehålla följande uppgifter:

- vilken studieväg eleven går på,
- de kurser eller ämnesområden som eleven har valt eller valt bort,
- övriga kurser eller ämnesområden som ingår i elevens program,
- om eleven följer ett utökat program och i så fall vilka kurser som ligger utanför det fullständiga programmet,
- om eleven följer ett reducerat program och i så fall i vilken omfattning samt om möjligt vilka kurser som har tagits bort,
- om eleven följer ett individuellt anpassat program och i så fall vilka kurser som har bytts ut,
- när det är aktuellt, elevens studier i grundskolans ämnen, och
- om eleven får fjärrundervisning och i så fall i vilken utsträckning.

Om eleven går ett introduktionsprogram i gymnasieskolan ska den individuella studieplanen dessutom innehålla uppgifter om

- utbildningens mål och längd,
- delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen, och
- när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

Av 6 kap. 2 § gymnasieförordningen framgår att enligt 17 kap. 11 § andra stycket skollagen får, om huvudmannen för utbildningen bedömer att det finns synnerliga skäl, ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till yrkesintroduktion eller individuellt alternativ.

För en elev som följer ett nationellt program ska samtliga relevanta stödåtgärder enligt 9 kap. gymnasieförordningen ha övervägts innan huvudmannen får pröva om det finns synnerliga skäl.

Av 8 kap. 21 § gymnasieförordningen framgår att när en elev på ett introduktionsprogram har nått målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan ska rektorn utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning eleven har fått. Intyget ska innehålla uppgifter om utbildningens mål, samtliga betyg som eleven har fått, andra insatser som har ingått i den individuella studieplanen, och när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen har inriktats mot.

Av 8 kap. 22 § gymnasieförordningen framgår att en elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram eller inte når målen för utbildningen enligt sin individuella studieplan ska få en sammanställning av vilka delar av utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området introduktionsprogram. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid den riktade tillsynen av Vettergymnasiet har Skolinspektionen inom ramen för området "Grundläggande förutsättningar för skolenheten" granskat bland annat att det finns tillgång till elevhälsa för eleverna och att varje elev erbjuds minst ett hälsobesök under skoltiden, att elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamheter samt att varje elev har en mentor som följer elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet samt uppmärksammar tecken på att eleven kan behöva stöd och i så fall skyndsamt informerar berörd skolpersonal.

Tillgång till elevhälsa

Av intervjuer med rektorn, lärare, representanter för elevhälsoteamet och elever framgår att elevhälsoteamet består av kurator, specialpedagog, skolsköterska, rektor och ett par av skolenhetens lärare. I inskickat svar inför Skolinspektionens granskning uppger rektorn att skolläkare och psykologtjänst köps in externt utifrån lagkrav. Rektor och elevhälsans representanter uppger i intervju att elevhälsans omfattning är tillräckligt stor för att kunna arbeta främst hälsofrämjande och förebyggande. Skolsköterskan uppger att det inom ramen för skolskötersketjänsten även finns tillräckligt med utrymme för att kunna genomföra till exempel obligatoriska hälsokontroller och vaccinationer. Av intervju med elever framgår att eleverna träffar elevhälsans olika representanter i såväl åtgärdande som hälsofrämjande och förebyggande insatser på individ- eller gruppnivå.

Tillgång till studie- och yrkesorienterad verksamhet

Av Skolinspektionens intervjuer framgår att eleverna inom ramen för den studie- och yrkesorienterade verksamheten vid Vettergymnasiet till exempel kan få stöd i

att strukturera sin utbildning, få information om framtida utbildningar, få kontakt med externa aktörer och skriva CV. Rektorn uppger att han har huvudansvaret för den studie- och yrkesorienterade verksamheten och arbetar med mer specifika frågor. Rektorn tillägger att även den lärare som har huvudansvaret för introduktionsprogrammet och elevernas mentorer arbetar med studie- och yrkesvägledning.

Lärare och representanter för elevhälsan uppger också att det är rektorn som ansvarar för studie- och yrkesvägledningen, och lärare tillägger att läraren med huvudansvaret för introduktionsprogrammen även arbetar med detta. På frågan till elevhälsoteamet om tillgången till studie- och yrkesvägledning är tillräckligt stor för att möta elevernas behov svarar representanterna ja.

Elever uppger att de får studie- och yrkesvägledning av sina mentorer och den lärare som har huvudansvaret för introduktionsprogrammen. Elever uppger också att de får hjälp med att till exempel hitta fortbildningsvägar till folkhögskolor och den kommunala vuxenutbildningen i de fall de inte har som mål att nå en gymnasieexamen.

Mentorns roll

Skolinspektionens granskning visar att eleverna vid Vettergymnasiet har en mentor. Detta framgår av intervjuer med elever, lärare, representanter för elevhälsan och rektorn.

Elever uppger att mentorn är den första de går till om de har problem, att de kan tala med sin mentor om de har det svårt i skolan eller om hur de ska lägga upp sina studier och att mentorns roll är att försöka få till så bra lösningar som möjligt för sina elever. Mentorn följer elevens studieresultat, ser till att eleven får den hjälp som behövs för att klara av sina studier, kontrollerar frånvaro, driver på och stöttar, bjuder in vårdnadshavare till utvecklingssamtal och ser till att eleverna mår bra, uppger elever i intervju.

Lärare uppger att mentorn har väldigt många uppgifter. Deras roll som mentorer är bland annat att skapa trygghet kring sina elever och ha daglig kontakt med dem, att tillsammans med eleven upprätta en gemensam plan för utbildningen, att i olika forum och till undervisande lärare informera om elevernas olika behov och att lyfta eventuell problematik kring en mentorselev till elevhälsoteamet när detta behövs.

Representanter för elevhälsan säger att mentorerna har möte kring sina elever från första dagen vid Vettergymnasiet och att det är mentorn som tillsammans med elev och vårdnadshavare upprättar elevens individuella studieplan.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 25 § skollagen framgår att det för bland annat eleverna i gymnasieskolan ska finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med

sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Av 2 kap. 27 § sista stycket skollagen framgår att varje elev i gymnasieskolan ska erbjudas minst ett hälsobesök som innefattar en allmän hälsokontroll.

Av 2 kap. 29 § skollagen framgår att elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ska ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Även den som avser att påbörja en utbildning ska ha tillgång till vägledning.

Av 15 kap. 19 a § skollagen framgår att varje elev ska ha en mentor som ska följa elevens kunskapsutveckling och studiesituation med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet. Mentorn ska särskilt uppmärksamma tecken på att eleven kan behöva stöd och i så fall skyndsamt informera berörd skolpersonal.

Av Lgy 11, 2.4 och 2.6 framgår att personalen bland annat ska bidra med underlag för elevernas val av utbildning och yrke, informera och vägleda eleverna inför deras val av kurser och fortsatt utbildning och yrkesverksamhet samt utveckla kontakter med universitet och högskolor samt med handledare. Rektorn har ett särskilt ansvar för att studie- och yrkesvägledningen organiseras så att eleverna får information om och vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför val av framtida utbildning och yrke.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området grundläggande förutsättningar för skolenheten. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av juristen Therese Aspegren.

Utredaren Charlotta Nord har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Hillevi Brandt medverkat.

X Therese Aspegren

Therese Aspegren

Beslutsfattare

Signerat av: Therese Aspegren

X Charlotta Nord

Charlotta Nord

Föredragande

Signerat av: Charlotta Nord